

Guide om de minimis-stöd

EU:s regler om statligt stöd

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Arbets- och näringsministeriet

Sysselsättning och fungerande marknader

PB 32, 00023 Statsrådet

Tfn 029 516 001

www.tem.fi/sv/framsida

ANM guide och övriga publikationer 2023:2 SV

ISSN 2342-7922 (nätpublikation)

ISBN 978-952-327-715-1

Layout: ANM, Kommunikations 3/2023

Innehåll

Inledning	3
1 EU:s statsstödsregler och förfarandena i samband med dem	4
1.1 Definition av de minimis-stöd och checklista för den som beviljar stöd	6
2 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd beviljas?	7
2.1 Definition av ett enda företag	7
3 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd inte beviljas?	11
4 Kriterierna för beviljande av de minimis-stöd och säkerställandet av dem ...	13
4.1 Vad avses med en period på tre år?	13
4.2 Stödbelopp och stödform	15
4.2.1 Beräkningen av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av lån	17
4.2.2 Beräkningen av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av garantier	21
4.2.3 Beräkningen av de minimis-stöd som beviljats i form av kapitaltillskott och riskfinansiering	25
4.2.4 Beräkningen av stödbeloppet i vissa speciella fall	25
5 Hur beviljas de minimis -stöd i praktiken?	26
5.1 Kontroll av de minimis-stöd och rättsskyddet för konkurrenterna till företag som fått stöd	27
5.2 Kumulering av de minimis-stöd.....	28
5.3 EU:s strukturfondsmedel och de minimis-stöd	29
6 Alternativa sätt att bevilja statligt stöd: gruppundantagsförordning och förhandsanmälningsförfarande	30
Bilaga 1	
Marknadsmässiga garantiavgifter (säkerhetsavgifter) för beräkning av stödelementen i grantier för små och medelstora företag	33
Bilaga 2	
Begrepp som används i guiden	34

Inledning

EU:s regler om statligt stöd gäller situationer där den offentliga sektorn – t.ex. staten, kommunen eller samkommunen – beviljar ett företag eller en sektor direkt stöd eller någon annan ekonomisk förmån. Huvudregeln för övervakningen av statligt stöd är att Europeiska kommissionen på förhand ska underrättas om ett nytt stöd eller en stödplan och att stödet inte får verkställas förrän kommissionen har godkänt det.

Det administrativt lätta sättet att beakta EU:s regler om statligt stöd är att bevilja stödet enligt regeln för stöd av mindre betydelse s.k. de minimis-stöd.¹ Enligt den regeln är ett stöd som understiger 200 000 euro och som beviljas ett företag under tre på varandra följande beskattningssår av så liten betydelse att det inte behöver anmälas på förhand till kommissionen. De minimis-stöden behöver inte heller i efterhand rapporteras till kommissionen eller de nationella myndigheterna.

Avsikten med denna guide är att ge de myndigheter som beviljar stöd en tydlig bild av de minimis-stödet som stödform och praktisk hjälp för beredningen av stödbeslutet. I guiden begränsar man sig till att betrakta den s.k. allmänna de minimis-förordningen¹, och i den behandlas inte de de minimis-stöd som tillämpas inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde vilka omfattas av särskilda regler.²

I praktiken förutsätter beviljandet av de minimis-stöd att stödmyndigheten iakttar vissa förfaranden och därför är förtrogen med bl.a. beräkningen av stödbeloppet samt de grundläggande begreppen i EU:s regler om statligt stöd. I guiden beskrivs först den helhet som omfattas av EU:s statsstödsregler i allmänhet, tillämpningsområdet för de minimis-förordningen och behandlas kort begreppet företag i EU-rätten. Därefter behandlas kriterierna för beviljande av de minimis-stöd och åskådliggörs med flera exempel hur de minimis-stödbeloppet beräknas i olika stödformer. Till slut granskas de praktiska förfaranden som ska iaktas när de minimis-stöd beviljas företag.

I Finland beviljas företag de minimis-stöd till exempel av Finnvera, Business Finland och NTM-centralerna. Information om företags möjligheter att få finansiering kan fås via webbtjänsten Mitt FöretagsFinland (<https://oma.yrityssuomi.fi/>).

Guiden fungerar som ett allmänt bakgrundsmaterial till EU:s regler om statligt stöd och om de minimis-stöd, och den utgör inte någon anvisning som är bindande för myndigheterna. När stöd beviljas ska man alltid ta reda på det ursprungliga innehållet i bestämmelserna. Ansvaret för att en stödåtgärd är förenlig med statsstödsreglerna ligger alltid på den myndighet som beviljar stödet. De begrepp som används i guiden har förklarats i bilaga 2.

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013, EUT L 352, 24.12.2013. De minimis-förordningens giltighetstid har förlängts till 31.12.2023 genom kommissionens förordning 972/2020.

² Se kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013, EUT L 352, 24.12.2013 och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014, EUVL L 190, 28.6.2014.

1 EU:s statsstödsregler och förfarandena i samband med dem

Principerna för offentliga stöd som beviljas företag har fastställts i artiklarna 107–109 i fördraget om EU:s funktionssätt (FEUF). Begreppet ”statligt stöd” skiljer sig i många hänseenden från den betydelse som det har i standardspråket, eftersom begreppet täcker alla – i fråga om finansieringsformen rätt mångahanda – åtgärder av den offentliga sektorn som används för att stöda företagets ekonomiska situation. Sådana åtgärder kan vid sidan av direkta understöd vara bl.a. selektiva skattelättnader, lån och garantier på fördelaktiga villkor, hyra till underpris eller t.ex. lättnader i avgifter som företag vanligen är tvungna att betala (t.ex. befrielse från socialskyddsavgifter eller andra avgifter av skattenatur).

Att en åtgärd ska betraktas som statligt stöd förutsätter i praktiken att följande fyra kriterier (artikel 107.1 i FEUF) uppfylls:

- Offentliga medel (t.ex. statens, kommunernas eller samkommunernas medel) kanaliseras till företag/ekonomisk verksamhet
- Den ekonomiska förmånen³ är selektiv, dvs. stödet riktas till ett visst företag eller till vissa företag (t.ex. till en viss sektor eller region)⁴
- Åtgärden snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen (konkurrenskonsekvenskriteriet)⁵
- Åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna (handelskonsekvenskriteriet)⁶

Övervakningen av de stödåtgärder som uppfyller dessa kriterier utgör en central del av EU:s konkurrenspolitik, som syftar till att garantera att den inre marknaden fungerar störningsfritt. Europeiska kommissionen övervakar de statliga stöden, eftersom beviljande av ogrundade offentliga stöd kan leda till att konkurrensen snedvrids på många sätt (t.ex. ökade hinder för inträde i en bransch, stor marknadskraft) och därigenom vidare till att konsumentpriserna stiger. Under årens lopp har kommissionen utarbetat omfattande regler för de stödåtgärder som är tillåtna i och med att de stöder mål som är förenliga med EU:s gemensamma intresse.

Avsikten med reglerna om statligt stöd och de förfaranden som hänför sig till dem är därför att garantera företagen jämlika verksamhetsförutsättningar samt undvika konkurrens mellan medlemsstaterna genom offentliga stöd som gynnar den egna produktionen. Övervakningen av destatliga stöden baserar sig i regel på ett **anmälningsförfarande** för medlemsstaterna (artikel 108.3 i FEUF), enligt vilket en stödåtgärd måste få kommissionens godkännande innan

³ Om det är fråga om en helt marknadsmässig åtgärd som utförs av den offentliga sektorn (bl.a. kommuner) på samma villkor som en privat aktör skulle ha gjort anses åtgärden i allmänhet inte vara stöd.

⁴ Om det är fråga om en helt marknadsmässig åtgärd som utförs av den offentliga sektorn (bl.a. kommuner) på samma villkor som en privat aktör skulle ha gjort anses åtgärden i allmänhet inte vara stöd.

⁵ Kriterierna för konkurrens och handelskonsekvenser uppfylls i praktiken alltid när stödbeloppet överstiger 200 000 euro under tre beskattningsår.

⁶ Sådana stöd är bl.a. utveckling av mindre gynnade områden, stödjande av forsknings och utvecklingsarbete samt främjande av miljöskydd och utbildning.

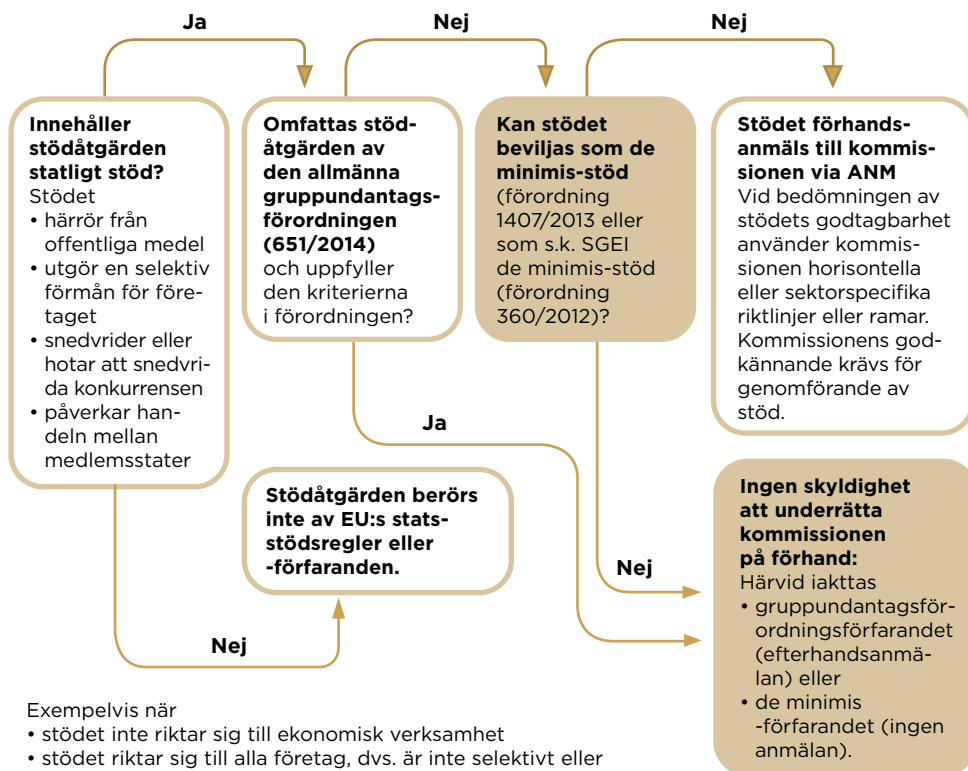
den genomförs. Det finns dock två undantag från förhandsanmälningsskyldigheten: stöd enligt den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen samt stöd av mindre betydelse, dvs. de minimis-stöd.

Om myndigheten uppskattar att en planerad stödåtgärd uppfyller alla fyra kriterier för statligt stöd enligt ovan, ska innan stödåtgärden genomförs alltid ett av följande förfaranden tillämpas:

- förhandsanmälan till kommissionen
- de minimis-stöd eller
- förfarande enligt gruppundantagsförordningen (efterhandsanmälan till kommissionen)

Om stödet tas i bruk utan att ett lämpligt förfarande iakttas, är stödet i princip olagligt och man kan bli tvungen att återkräva det med ränta hos den som fått stödet. I figur 1 har ur den stödbeviljande myndighetens synvinkel åskådliggjorts förfaranden som EU:s regler om statligt stöd förutsätter.

Figur 1.
EU-förfarandena för statligt stöd i ett nötskal:
behöver kommissionen underrättas om stödåtgärden?

Utöver det som framgår av figuren behöver förhandsanmälan inte göras till kommissionen, om åtgärden gäller ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) enligt kommissionens beslut 2012/21/EU.

Arbets- och näringsministeriet är i Finland sakkunnig och samordnande myndighet regler om statligt stöd. Anmälningar om statligt stöd (stödordningar och individuella stöd) från alla myndigheter (utom jord- och skogsbruksministeriet) sänds till kommissionen genom ministeriets försorg via ett elektroniskt datasystem. Ytterligare information om förhandsanmälningsförfarandet för statligt stöd samt förfarandet enligt gruppundantagsförordningen finns på arbets- och näringsministeriets webbplats (<http://tem.fi/sv/EU-regler-om-statligt-stod>).

1.1 Definition av de minimis-stöd och checklista för den som beviljar stöd

Med **de minimis-stöd** avses offentligt stöd av mindre betydelse, vars belopp är sammanlagt högst 200 000 euro per företag under det berörda beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren. Små stöd anses inte snedvrída konkurrensen eller påverka handeln mellan medlemsländerna, varför de är undantagna från skyldigheten att göra en förhandsanmälan till kommissionen. På motsvarande sätt kan ett stöd som överstiger stödtaket 200 000 euro inte beviljas inom ramen för de minimis-förordningen, utan det ska beviljas på grundval av gruppundantagsförordningen eller anmälas på förhand till kommissionen.

När de minimis-stöd beviljas är stödmyndighetens viktigaste administrativa uppgift just att övervaka kumuleringen av stödet, dvs. att försäkra sig om att stöd inte beviljas över stödtaket. Nedan tas upp faktorer som bör beaktas när ett stöd beviljas.

1. Ta reda på om det företag som stöds är verksamt inom en exceptionell bransch, där gränsen för de minimis-stöd är lägre eller där de minimis-stöd inte alls kan beviljas (för mer information se kapitel 2 och 3).
2. Fråga innan stöd beviljas skriftligen av den som söker stöd hur mycket företaget i fråga har fått i de minimis-stöd från olika myndigheter under det berörda beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren (för mer information se kapitel 5).
3. Planera din egen stödåtgärd på så sätt att kriterierna för de minimis-stöd – en övre gräns på 200 000 euro under en period på tre år – uppfylls. Det finns särskilda regler för beräkning av det stödbelopp som ingår i olika stödinstrument (lån, garantier, för mer information se kapitel 4). Om gränsen på 200 000 euro överskrids, ta i första hand reda på om stöd kan beviljas med stöd av gruppundantagsförordningen (se kapitel 6).
4. Ange tydligt i stödbeslutet att det är fråga om de minimis-stöd, så att företaget kan meddela uppgifterna till andra stödmyndigheter när det senare eventuellt frågas om dem (för mer information se kapitel 5). Spara och bevara uppgifterna om stödbeslutet och relevanta handlingar i 10 års tid.

2 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd beviljas?

Enligt de minimis-regeln kan i princip alla företag beviljas stöd. Med tanke på den praktiska tillämpningen av regeln är det dock viktigt att observera att **begreppet företag** som får stöd förstås rätt brett i EU-rätten. Definitionen är inte alls bunden till Finlands bolagslagstiftning eller till målen för företagsverksamhet (vinstsyftande eller icke-vinstsyftande). Det avgörande är huruvida **organisationen bedriver ekonomisk verksamhet, där det är fråga om att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad**.⁷ Även icke-vinstsyftande eller allmännyttiga organisationer såsom föreningar, innovationsförmedlare (teknologicenter och företagskuvöser), kommunala utvecklingsbolag samt organisationer inom tredje sektorn omfattas således av EU:s regler om statligt stöd och de minimis-förordningen, om de bedriver ekonomisk verksamhet och om de övriga kriterierna för statligt stöd uppfylls). Med tanke på statsstödsreglerna har det inte heller någon betydelse om aktörens juridiska ställning har förändrats under stödperioden – t.ex. från förening till företag – utan allt stöd som har beviljats för ekonomisk verksamhet räknas in i de minimis-kvoten.

I praktiken måste man alltid bedöma från fall till fall om stödmottagaren bedriver ekonomisk verksamhet eller inte. Icke-ekonomisk verksamhet, som statsstödsreglerna inte tillämpas på, är t.ex. myndighetsverksamhet inom den offentliga sektorn (t.ex. polis, gränsbevakning, trafiksäkerhet), erbjudande av utbildningstjänster (allmän grundläggande utbildning och examensinriktad utbildning) eller stöd för byggande av allmän infrastruktur, som utan hinder står till förfogande för alla (vattenledningsnät, vägbyggen) och som inte är avsedd att utnyttjas kommersiellt.

2.1 Definitionen av ett enda företag

En central faktor i definitionen av företag enligt de minimis-förordningen är att den företags-specifika maximigränsen på 200 000 euro för de minimis-stöd övervakas specifikt för varje företag. Syftet med regeln är att undvika en situation där de minimis-stöd som beviljas nära anknutna företag skulle rinna ut till exempel moderföretaget och snedvridda konkurrensen. Övervakningen av maximigränsen på nivån med ett företag åt gången förutsätter att den som beviljar stödet utreder stödtagarens ägarförhållanden och företagsform.

Utgångspunkten är att om ett företag till exempel genom majoritetsägande eller annan slags bestämmanderätt står i ett förhållande till ett annat företag, granskas företagen som ”ett enda företag” med tanke på uppföljningen av maximibeloppet för de minimis-stöd. Till exempel på **koncernnivå** behandlas **moder- och dotterbolag** (inkl. andelslag) som ett enda företag med tanke på de minimis-stödet och alla stöd dessa får räknas samman. På motsvarande sätt

⁷ Enligt den vedertagna definitionen i rättspraxisen avses med ekonomisk verksamhet erbjudande av produkter eller tjänster på en given marknad.

behandlas också företagets olika verksamhetsställen som ett enda företag när de minimis-stöd beviljas.⁸ Så kallade franchiseföretag betraktas å sin sida som självständiga stödmottagare som kan beviljas de minimis-stöd separat. Om den som ansöker om stöd är en förmedlarorganisation som endast överför stödet utan att själv få ekonomisk nytta av det, beräknas de minimis-stödets belopp separat för varje slutlig stödmottagare. Beroende på situationen kan den slutliga stödmottagaren vara antingen en förmedlarorganisation eller företag som får stöd.

Även en fysisk person kan i vissa fall skapa ett sådant samband mellan olika företag att de och personen själv betraktas som ”ett enda företag” med tanke på de minimis-förordningen. Enligt Europeiska unionens domstols rättspraxis ska två kumulativa villkor uppfyllas: 1) den fysiska personen ska inneha en andel i bolaget som berättigar till bestämmande inflytande och 2) den fysiska personen ska de facto utöva detta bestämmande inflytande genom att direkt eller indirekt delta i förvaltningen av bolaget.⁹ Enbart ägande eller förvärv av aktier innebär enligt unionens domstols avgörandepaxis inte direkt att definitionen av ekonomisk verksamhet uppfylls ens i en situation där personen äger majoriteten av aktierna.¹⁰

Däremot kan ekonomisk verksamhet också bedrivas genom aktieinnehav och förvaltning (bestämmande inflytande): Till exempel anses en majoritetsaktieägare som utövar sin bestämmanderätt i allmänhet bedriva ekonomisk verksamhet via företaget. Om en fysisk person således uppfyller båda ovan nämnda villkor anses han eller hon och bolaget i allmänhet bilda ”ett företag”. Om en fysisk person som bedriver ekonomisk verksamhet utövar bestämmande inflytande även i andra bolag, betraktas även dessa bolag i allmänhet som en del av samma ”enda företag” och maximigränsen för de minimis-stöd granskas för hela det ”ena företaget”.

” I praktiken måste man alltid bedöma från fall till fall om stödmottagaren bedriver ekonomisk verksamhet eller inte.

⁸ Se beslut C-382/99 om tolkningen av de minimis-regeln för servicestationsföretag i Nederländerna.

⁹ Se beslut C-222/04 Cassa di Risparmio di Florens, punkt 112.

¹⁰ Se beslut C-222/04 Cassa di Risparmio di Florens, punkt 111.

Uppföljningen av maximigränsen för de minimis-stöd gäller endast stöd som beviljas av finska myndigheter. Till exempel räknas inte stöd som koncernens utländska dotterbolag får i andra EU-medlemsstater till de minimis-stödets maximibelopp när de finländska myndigheterna beviljar de minimis-stöd.

Om de minimis-stöd beviljas ett **offentligt ägt företag**, behöver de minimis-stöd från andra företag som ägs av det offentliga företaget inte beaktas vid granskningen av ackumuleringen av stödet, om företagen inte har andra bindningar än offentlig bestämmanderätt. Om till exempel ett kommunägt bolag beviljas de minimis-stöd, beaktas inte de minimis-stöd som andra bolag som kommunen äger får, om inte företagen bildar "ett företag" på basis av ett annat bindningsförhållande (till exempel de minimis-stöden för ett kommunägt företag och dess dotterföretag räknas ihop). Företag som inte har något annat förhållande än att var och en av dem har direkt kontakt med samma offentliga organ eller samma offentliga organ anses inte vara förbundna med varandra.

Definitionen av ett enda företag (artikel 2.2 i de minimis-förordningen)

Företagen betraktas som "ett enda företag" och deras de minimis-stöd räknas ihop, om företagen mellan sig upprätthåller minst en av följande förbindelser:

1. Ett företag innehar en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i ett annat företag;
2. ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan;
3. ett företag har rätt att utöva bestämmanderätt i ett annat företag med stöd av ett avtal som ingåtts med det andra företaget eller med stöd av en bestämmelse i det andra företagens stiftelseurkund, bolagsordning eller stadgar;
4. ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag förfogar till följd av en överenskommelse med andra aktieägare eller delägare i företaget ensamt över en majoritet av rösterna för aktierna eller andelarna i det företaget.

Exempel 1:

En fysisk person, A, äger 100 % av bolaget A Ab och B Ab. A är dessutom styrelsemedlem i båda bolagen. Ska bolagen A Ab och B Ab betraktas som ett företag?

Svar:

Eftersom A äger 100 % av bolagen A Ab och B Ab anses A bedriva ekonomisk verksamhet. Dessutom utövar A bestämmanderätt i A Ab och B Ab. Således kan A Ab och B Ab betraktas som ett företag.

Exempel 2:

Bolaget Y Ab äger majoriteten av aktierna i bolaget X Ab. Bolaget Y Ab och bolaget X Ab har ingått ett delägaravtal enligt vilket Y Ab inte utövar bestämmande inflytande i X Ab. Kan delägaravtalet beaktas i definitionen av "ett företag"?

Svar:

Nej. Trots avtalet om bestämmande inflytande betraktas bolagen Y Ab och X Ab som ett enda företag på basis av att Y Ab äger majoriteten i X Ab.

Exempel 3:

Ett företag inom utbildningsbranschen ansöker om de minimis-stöd för ett projekt som syftar till att erbjuda företagen inom regionen utbildningstjänster för utveckling av kompetensen.* I projektet deltar flera företag som betalar ersättning för de tjänster de erhåller till producenten av utbildningstjänster.

På vilket sätt uppskattas beloppet av de minimis-stöd i fråga om den som producerar utbildningstjänsterna och de företag som deltar i projektet?

Svar:

I ett projekt av detta slag ska bedömningen av statligt stöd alltid göras på två nivåer. En åtgärd kan bringa 1) direkta ekonomiska fördelar för det företag som erhåller stöd och/eller 2) indirekta fördelar för de företag som deltar i utbildningstjänsterna.

Om det företag som tillhandahåller utbildningstjänster är endast en förmedlare som kanaliserar det erhållna stödet i dess helhet vidare, behöver inte någon de minimis-bedömning göras för det företagets del. Om företaget däremot genom stödet får ekonomiska fördela, äger reglerna om statligt stöd tillämpning och stödet ska beviljas som de minimis-stöd.

Vad gäller de företag som deltar i utbildningarna är det viktigt att granska huruvida företagen får sådana fördelar som förbättrar deras ekonomiska ställning. I exempel-fallet utgörs beloppet av de minimis-stöd i första hand av skillnaden mellan marknadspriset på utbildningen och det pris som tas ut av företagen. Om företagen betalar en marknadsbaserad avgift för sitt deltagande i utbildningen, omfattas åtgärden inte av reglerna om statligt stöd.

*I exemplet antas att både det företag som tillhandahåller utbildning och de företag som deltar i utbildningen bedriver ekonomisk verksamhet, dvs. deras verksamhet omfattas av EU:s regler om statligt stöd. Också exempelvis läroanstalter kan betraktas som företag, om de tillhandahåller företag utbildning i marknadsföring. I sådana fall där stödmottagaren inte bedriver ekonomisk verksamhet behöver någon de minimis-bedömning naturligtvis inte göras för dess del.

3 För vilket slag av verksamhet kan de minimis-stöd inte beviljas?

Undantagen från tillämpningsområdet för de minimis-regeln gäller huvudsakligen sektorer där det finns många små företag och där även ett litet offentlig stöd kan snedvrída konkurrensen. Av denna anledning tillämpas inom sådana sektorer ett lägre tak för de minimis-stödet och särskilda de minimis-förordningar. Dessutom har begränsningar i beviljandet av de minimis-stöd också införts med tanke på en fungerande inre marknad.

Sektorer där en lägre de minimis-gräns tillämpas:

1. **sektorn för fiskeri och vattenbruk:**¹¹
de Sektorer där en lägre de minimis-gräns tillämpas.
2. **sektorn för primär produktion av jordbruksprodukter:**¹²
de minimis-stödet maximibelopp är 20 000 euro under 3 skatteår.
3. **Vägtransportsektorn:**
de minimis-stödet är högst 100 000 euro under tre beskattningsår.

Sektorer vars företag inte alla kan beviljas de minimis-stöd:

4. **Sektorn för godstransport på landsväg:**
stöd för anskaffning av fordon avsedda för godstransporterna.
5. **Stöd som är knutet till främjande av export eller exporterade volymer:**
Exempel på detta är stöd för upprättandet eller driften av ett distributionsnät eller för andra löpande utgifter som har samband med exportmarknadsföring eller annan export-verksamhet inom EU-medlemsstater eller utanför unionen. Stöd kan inom ramen för dessa begränsningar dock beviljas även företag som bedriver export. Det väsentliga är att specificera stödets ändamål, så att det hänför sig till en viss investering eller någon annan löpande kostnadspost utan att ställa sådana villkor för stödet som begränsar företagets normala affärsverksamhet.
6. **Stöd för verksamhet där inhemska produkter gynnas på bekostnad av importerade produkter.**
7. **Stöd till företag i svårigheter:**
om stödet beviljas i form av lån eller garanti.¹³ Däremot kan annat stöd, t.ex. direkta understöd, i regel beviljas som ”de minimis” också för företag i svårigheter, om det inte är fråga om projekt som medfinansieras genom ERUF.¹⁴

¹¹ Se kommissionens förordning (EU) nr 717/2014, EUT L 352, 28.6.2014.

¹² Se kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013, EUT L 352, 24.12.2013. Stödtaket på 200 000 euro tillämpas dock på bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter under vissa förutsättningar.

¹³ När lån eller garanti beviljas ska den myndighet som beviljar stöd alltid ta reda på huruvida stödmottagaren är ett företag i svårigheter i den bemärkelse som avses i de minimis-förordningen. I praktiken ska den myndighet som beviljar stöd ta reda på om företaget har försatts i konkurs eller företagssanering på grund av insolvens eller om företaget uppfyller de lagstiftningsmässiga kriterierna för ovan nämnda förfaranden på begäran av fordringsägare. Om stöd beviljas ett stort företag, ska den myndighet som beviljar stöd dessutom säkerställa att stödmottagarens ekonomiska situation motsvarar minst kreditklass B-.

¹⁴ Om det minimis-stöd beviljas som ERUF-medfinansierat, kan stöd dock inte beviljas företag i svårigheter (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1301/2013, artikel 2.3 d).

Om stöd beviljas ett företag som är verksamt inom en sektor på vilken de minimis-förordningen inte tillämpas och eller inom en sektor där allmänt de minimis-stöd kan beviljas, är ett villkor för beviljandet av stöd att ovan nämnda ”sektorer som omfattas av begränsningar” inte gagnas av det allmänna de minimis-stödet. Detta ska i praktiken säkerställas på vederbörligt sätt exempelvis genom åtskiljande av verksamheter eller kostnader. Samma princip om åtskiljande av kostnader ska också tillämpas om företaget är verksamt inom en sektor där det tillämpas lägre maximibelopp för stöd av mindre betydelse.

Exempel 4:

Gäller den lägre de minimis-gränsen 100 000 euro för vägtrafiksektorn alla företagare oberoende av sektor, om stödet används för transportkostnader?

Svar:

Den särskilda de minimis-gränsen 100 000 euro gäller endast företag som utför godstransporter på landsväg och som erbjuder andra företag transporttjänster. Således är de minimis-gränsen för t.ex. ett bageriföretag som för egen räkning transporterar de produkter det tillverkat till konsumenterna 200 000 euro, även om stödet går till transportkostnader.

Exempel 5:

I vilken situation kan jordbruksföretagare beviljas stöd med de minimis-taket 200 000 euro?

Svar:

Jordbrukssektorns egen de minimis-regel och stödtaket 20 000 euro gäller endast tillverkning av jordbruksprodukter (t.ex. spannmålsskörd, packning av ägg osv.). Den allmänna de minimis-gränsen 200 000 euro gäller däremot t.ex. skogsbruk samt bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter. Kommissionen har i detta avseende bestämt att jordbruksföretagarens primärförsäljning till kunderna på gården betraktas som saluföring, om det sker i en särskild för ändamålet reserverad byggnad. Den som beviljar stöd bör i varje enskilt fall bedöma om verksamheten är primärproduktion eller ej.

Om företagaren får stöd i enlighet med båda de minimis-förordningarna, får det sammanräknade stödbeloppet inte överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår.

4 Kriterierna för beviljande av de minimis-stöd och säkerställandet av dem

Kriterierna för beviljande av de minimis-stöd är bundna till tidpunkten för beviljandet av stödet och stödtaket: ett företag kan beviljas högst 200 000 euro i stöd under det berörda beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren. Myndigheten ska med hjälp av förfarandena för de minimis-stöd (se kapitel 5) försäkra sig om att dessa stödkriterier uppfylls. I praktiken ska den stödbeviljande myndigheten av företaget begära en utredning om tidigare beviljade stödbelopp samt på motsvarande sätt meddela företaget det de minimis-stödbelopp som har beviljats. Iakttagandet av dessa förfaranden förutsätter av myndigheten bl.a. kännedom om sätten att beräkna stödbeloppen inom olika stödformer. Nedan granskas bl.a. dessa faktorer närmare.

4.1 Vad avses med en period på tre år?

När de minimis-stöd beviljas ska stödmyndigheten fastställa beloppet av det de minimis-stöd som har beviljats företaget under en period på tre år för att säkerställa att stödet inte överstiger 200 000 euro. Med en period på tre år avses i praktiken företagets innevarande beskattningsår och de två föregående beskattningsåren. Ett beskattningsår består av den räkenskapsperiod eller de räkenskapsperioder som avslutar under kalenderåret. Treårsperioden börjar det beskattningsår då myndigheten för första gången har **beviljat** företaget stöd; dagen för utbetalningen av stödet har ingen betydelse.¹⁵ Eftersom definitionen på de minimis-stöd är ett begrepp som rör sig i tiden, kan det bli plats i ”de minimis-kvoten” årligen beroende på tidpunkten för beviljandet av stödet.

” Vid granskningen av det totala stödbeloppet beaktas alla offentliga stöd som de nationella, regionala eller lokala myndigheterna har beviljat.

¹⁵ Definitionen av tidpunkten för beviljande av stöd har bedömts i fallet HFD 2021:96.

” Ett företag kan beviljas högst 200 000 euro i de minimis-stöd under det berörda beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren.

Exempel 6:

Myndigheten överväger att bevilja direkt understöd i april 2015 till ett företag som enligt egen anmälan under tidigare räkenskapsperioder har fått de minimis-stöd enligt följande:

Direkt understöd 100 000 euro beviljat 23.12.2013, stödet utbetalt 12.1.2014

Direkt understöd 100 000 euro beviljat 23.12.2014, stödet utbetalt 12.1.2015

Hur mycket de minimis-baserat stöd kan beviljas företaget i april 2015, om:

a) företagets årliga räkenskapsperiod är 1.1–31.12;

b) företagets årliga räkenskapsperiod är 1.5–30.4?

Svar:

- a) Eftersom företaget under de två föregående skatteåren har beviljats stöd till ett maximibelopp på 200 000 euro som de minimis-gränsen tillåter, är det inte möjligt att bevilja stöd i april 2015. Utrymme frigörs ur de minimis-kvoten under den räkenskapsperiod som börjar 1.1.2016. Således kan de minimis-stöd beviljas nästa gång i januari 2016 till ett belopp av högst 100 000 euro.
- b) Eftersom skatteåret utgörs av det eller de räkenskapsperioder som löper ut under kalenderåret, granskas de stöd som beviljats med tanke på de minimis-stöden per räkenskapsperiod i företaget. Företaget har beviljats 100 000 euro i stöd under det nuvarande skatteåret och 100 000 euro under det föregående skatteåret, så det är inte möjligt att bevilja stöd i april 2015. Utrymme frigörs ur de minimis-kvoten under den räkenskapsperiod som börjar 1.5.2016. Således kan de minimis-stöd beviljas nästa gång i maj 2016 till ett belopp av högst 100 000 euro.

4.2 Stödbelopp och stödform

Stödmyndigheten måste på förhand noggrant kunna räkna ut **beloppet av det stöd som ingår i stödåtgärden**, för att tröskelvärdet 200 000 euro enligt de minimis-förordningen ska kunna iakttas. Vid granskningen beaktas alla de minimis-stöd som de nationella, regionala eller lokala myndigheterna har beviljat. Vid ackumuleringen av de minimis-stödet beaktas också sådan finansiering som en medlemsstat beviljat och som helt eller delvis härstammar från EU-medel. Sådan finansiering som **Europeiska kommissionen förvaltar centraliserat och som medlemsstaterna inte har någon bestämmanderätt över beaktas inte i de minimis-kvoten** (exempelvis innovationsprogrammet Horisont 2020 och programmet COSME för SMF-företag.

I stödtaket beaktas i de olika formerna av de minimis-stöd.¹⁶ Fastän den vanligaste stödformen torde vara en direkt penningprestation, finns det skäl att beakta att t.ex. en prissättning som understiger marknadspriset (exempelvis fastighetshyra, försäljningspris) omfattas av stödbegreppet. De minimis-förordningen tillämpas endast på s.k. **genomsynliga** stödinstrument. Ett stöd är genomsynligt när det är möjligt att räkna ut det exakta stödbeloppet (s.k. bruttobidrags-ekvivalent) utan att någon riskbedömning behöver göras. Genomsynliga stödformer är t.ex. direkta understöd samt lån och garantier under vissa förutsättningar. Däremot betraktas t.ex. ett stöd i form av kapitaltillskott eller riskfinansiering i form av eget kapital i princip inte som ett genomsynligt stöd, om kapitaltillskotts-beloppet inte understiger de minimis-gränsen, eftersom det vid den tidpunkt då stödet beviljas inte är möjligt att tillför-

¹⁶ Sådana mindre uppenbara former av statligt stöd är t.ex. en underprissatt fastighetshyra eller ett underprissatt försäljningspris, en överprissatt annan köpesumma, ensamrätt till infrastruktur eller infrastruktur som avviker från det normala, befrielse från eller lättnad i förpliktelser, bl.a. nedsatt avloppsvattenavgift, myndigheters köpförbindelse, uppdrag eller upphandling utan konkurrensutsättning.

litligt bedöma om investeringen kommer att ge vinst eller om den eventuellt helt kommer att gå förlorad. I fråga om andra stödinstrument (t.ex. skattesubventioner) betraktas stödet som genomsynligt endast om det i stödsvillkoren har fastställts en tydlig övre gräns genom vilken man säkerställer att den högsta tillåtna gränsen inte överskrids.

Huvudreglerna för beräkning av de minimis-stödet

1. Direkta understöd

Stödbeloppet är detsamma som beloppet av hela understödet. Om understödet betalas ut i flera poster, beräknas stödbeloppet i princip genom att stödposterna diskonteras till sitt värde vid den tidpunkt då stödet beviljades.

2. Lån

- a. Stödbeloppet är skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta som företaget betalar diskonterad till den tidpunkt då lånet beviljades.
- b. Stödbeloppet räknas fram med hjälp av en förenklad beräkningsmetod som kommissionen fastställt (artikel 4.3 b).

3. Garantier

- a. Garantier för SMF-företag: Stödbeloppet beräknas som skillnaden mellan garantiavgiften till marknadspris (s.k. säkerhetsavgift) och den nedsatta garantiavgiften (artikel 4.6 c).
- b. Garantier till stora, små och medelstora företag: stödbeloppet beräknas som ränteskillnaden mellan lånet till marknadspris och det lån som erhållits med hjälp av garantin.
- c. Garantier för stora och små företag enligt den beräkningsmetod som kommissionen fastställt (artikel 4.6 b).

4. Kapitelltillskott, riskkapitalinvesteringar och riskfinansiering i form av/av typ eget kapital

Räknas i sin helhet som stöd.

Vid granskningen av de minimis-tröskelvärdet uttrycks stödbeloppet som en så kallad brutto-bidragsekvivalent. I det enklaste fallet är beloppet av det stöd som betalas ut i en post detsamma som stödets bruttobelopp.

Om ett stöd **inte beviljas som understöd (t.ex. lån, garantier, hyror som understiger marknadspriset) eller om det betalas ut i flera poster**, diskonteras stödbeloppet till det värde det hade vid den tidpunkt då det beviljades genom att använda den referensränta som kommissionen fastställt.¹⁷ Vid beräkningen av stödbeloppet används belopp i brutto, dvs. belopp innan skatter och övriga avgifter avdras. I tabellen på nästa sida har huvudreglerna för beräkningen av stödbeloppet sammanfattats. Dessa regler presenteras mer ingående i det följande.

¹⁷ Kommissionen publicerar uppgiften om gällande referensränta på sin webbplats på adressen: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en

4.2.1 Beräkningen av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av lån

Om myndigheten beviljar ett företag lån med en ränta som understiger marknadspriset, utgör skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta företaget betalar räntestöd för stödmottagaren. Lånens stödelement beräknas som skillnaden mellan marknadsräntan och den faktiska låneräntan på så sätt att lånets årliga betalningsposter diskonteras till sitt värde vid den tidpunkt då stödet beviljades. Förenklat innebär detta enligt den nedan beskrivna kalkylen, att den första termen i summan motsvarar stödbeloppet för det första året enligt dagens penningvärde, den andra termen stödelementet för det andra året osv. Den totala summan är således nuvärdet av den ränteförmån och beloppet av stöd som företaget får.

Stödbelopp =

$$\text{Lånebelopp} \times \frac{\text{Ränteförmån}}{(1+\text{Diskonteringsräntä})} + \text{Lånebelopp} \times \frac{\text{Ränteförmån}}{(1+\text{Diskonteringsräntä})} + \text{Lånebelopp} \times \frac{\text{Ränteförmån}}{(1+\text{Diskonteringsräntä})}$$

I praktiken räknas stödbeloppet ut genom att man jämför den ränta som företaget betalar med marknadsräntan eller, om denna inte finns tillgänglig, med den referensränta publicerad på kommissionens webbplats, som var i kraft vid den tidpunkt då lånet beviljades. Om marknadsräntan är känd (t.ex. i ett projekt där privata finansinstitut i en motsvarande risksituation är med) kan den som sådan utnyttjas som referens vid beräkningen av stödbeloppet.

Till kommissionens jämförelseränta adderas företagets premie som är beroende av företagets kreditbetyg och säkerheter enligt **tabell 1**. Kreditvärderingen behöver inte vara utförd av ett officiellt internationellt kreditvärderingsinstitut, utan den kan basera sig på den inhemska långivarens egen värdering. I princip tillämpas på nya företag en riskpremie på minst fyra procent.

Den referensränta som kommissionen fastställer är ett antaget värde på marknadsräntan. Om motsvarande transaktioner i allmänhet har genomförts till ett lägre/högre pris än referensräntan, är kommissionens referensränta inte nödvändigtvis en ändamålsenlig referens för marknadsräntan.¹⁸

Om det är fråga om ett kortvarigt lån, kan beloppet av de minimis-stöd bestämmas också på ett enklare sätt, utan att det aktuella värdet beräknas, med hjälp av maximal lånetid och lånets maximibelopp (artikel 4.3 b). Stödbeloppet anses vara de minimis-stödets maximibelopp, dvs. 200 000 euro, om följande villkor uppfylls: 1) lånet garanteras av säkerheter som täcker minst 50 % av lånet och 2) lånebeloppet är 1 000 000 euro (eller 500 000 euro i fall med företag som utför godstransporter på landsväg) under fem år eller 500 000 euro (250 000 euro i fall med företag som utför godstransporter på landsväg) under 10 år. Om lånebeloppet är lägre än de ovan nämnda beloppen och/eller lånet beviljas för en kortare period, beräknas stödelementet i lånet som relativ andel av det totala beloppet (som är 200 000 euro och 100 000 euro i fall med företag som utför godstransporter på landsväg).

¹⁸ Se ytterligare information om en översyn av kommissionens metod för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (EUT C14, 19.1.2008).

Tabell 1.

Kreditvärdighetskategorier och säkerhetsnivåer som används vid fastställandet av stödelement i lån som baspunkter (100 baspunkter är 1 %).

Företagskreditbetyg	Säkerheter, förlustandel		
	Bra högst 30 %	Vanliga 31-59 %	Svaga över 60 %
Mycket bra (AAA-A)	60	75	100
Gott (BBB)	75	100	220
Tillfredsställande (BB)	100	220	400
Svagt (B)	220	400	650
Dåligt / Företaget är i ekonomiska svårigheter (CCC eller sämrenompi)	400	650	1 000

Exempel 7:

Beräkningen av stödbeloppet som en skillnad mellan marknadsräntan och den faktiska räntan på lånet:

Myndigheten överväger i december 2014 att bevilja ett företag ett femårigt lån på en miljon euro utan ränta. Företagets räkenskapsperiod är kalenderåret, kreditbetyget tillfredsställande och säkerhetsnivån normal. Företaget amorterar lånet med 200 000 euro per år utan amorteringsfria år.

Kan lånet beviljas inom ramen för de minimis-regeln, när företaget enligt sin uppgift redan tidigare har fått de minimis-stöd till ett värde av 120 000 euro?

- 1) *Bestäm referensräntan (basränta + risktillägg)
(antagande: marknadsräntan är inte känd).*
  - a. *Sök på kommissionens webbplats upp den basränta för Finland som gäller vid tidpunkten för beviljandet av lånet, => 0,44 %
(basräntan i december 2014)*

- b. Fastställ ett risktillägg som motsvarar företagets kreditbetyg och säkerhetsnivå (enligt tabell 1 på föregående sida). I exempelfallet (kreditbetyget tillfredsställande, säkerhetsnivån normal) är premien som ska adderas till basräntan 220 baspunkter, dvs. 2,2 %. Med baspunkt avses en hundraedel av procentenheten. Den marknads-mässiga referensräntan på lånet är således 2,64 % och företagets ränteförmån för lånet alltså 2,64 % (2,64–0,0 % eftersom lånet beviljades räntefritt).

- 2) Beräkna lånets stödelement genom att diskontera stödet till sitt värde vid tidpunkten för beviljande.

Som diskonteringsränta används den av kommissionen fastställda basräntan utökad med 100 baspunkter, dvs. 1 %. Stödbeloppet beräknas på följande sätt:

År	Beräkningen av stödelementet	Stödelement totalt / euro
1:a året	$(100\ 000 * 0,0264) / 1,0144$	26 025,24 €
2:a året	$(800\ 000 * 0,0264) / 1,0144^2$	25 524,63 €
3:a året	$(600\ 000 * 0,0264) / 1,0144^3$	15 174,96 €
4:a året	$(400\ 000 * 0,0264) / 1,0144^4$	9 973,03 €
5:a året	$(200\ 000 * 0,0264) / 1,0144^5$	4 915,73 €
Stödet / ränte förmån totalt		76 613,59 €
Tidigare de minimis-stöd		120 000,00
De minimis-stöd totalt		196 613,58 €

Svar:

Av kalkylen framgår det att det sammanräknade stödelementet i det lån som har beviljats företaget är 76 613,59 euro. Fastän företaget tidigare har fått de minimis-stöd, kan myndigheten således bevilja företaget lånet i fråga som det minimis-stöd, eftersom stödtaket på 200 000 euro inte överskrids.

Om lånet **innehåller** amorteringsfria perioder, ska dessa beaktas i kalkylen. En amorteringsfri period innebär i praktiken att stödbeloppet ökar. I ovan nämnda exempelfall skulle en amorteringsfri låneperiod på ett år innebära att stödelementet ökar till 89 260,67 euro det andra året av löneperioden (se kalkylen i tabell 2 nedan).

Tabell 2.

Ett amorteringsfritt års inverkan på stödbeloppet.

År	Beräkningen av stödelementet	Stödelement totalt / euro
1:a året	$(100\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0144$	26 025,24 €
2:a året amorteringsfritt	$(100\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0144^2$	25 655,79 €
3:a året	$(100\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0144^3$	18 968,70 €
4:a året	$(100\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0144^4$	12 466,28 €
5:a året	$(100\ 000 \cdot 0,0264) / 1,0144^5$	12 466,28 €
Lånestöd totalt		89 260,67 €

Exempel 8:

Beräkningen av stödbeloppet med hjälp av en förenklad beräkningsmetod som kommissionen fastställt:

Myndigheten överväger att bevilja ett företag ett fyraårigt lån på 750 000 euro utan ränta. Säkerheterna täcker 60 % av lånet.

Kan lånet beviljas inom ramen för de minimis-regeln, när företaget enligt sin uppgift redan tidigare har fått 120 000 euro i de minimis-stöd?

Den förenklade beräkningsmetoden kan användas, om lånet har skyddats genom en säkerhet som täcker minst 50 % av lånet och om lönebeloppet är högst 1 000 000 euro under fem år eller 500 000 euro under tio år. Lånets bruttobidragsekvivalent räknas fram som en motsvarande relativ andel av maximibeloppet 200 000 euro med hjälp av följande formel:

$$\frac{\text{Lånebelopp}}{1\ 000\ 000} \times \frac{\text{Lånetid}}{5} \times 200\ 000$$

$$\rightarrow \frac{750\ 000}{1\ 000\ 000} \times \frac{4}{5} \times 200\ 000 = 120\ 000$$

Obs! I fråga om företag som utför godstransporter på landsväg räknas lånets bruttobidragsekvivalent fram som en motsvarande relativ andel av maximibeloppet 100 000 euro med hjälp av följande formel:

$$\frac{\text{Lånebelopp}}{500\ 000} \times \frac{\text{Lånetid}}{5} \times 100\ 000$$

Svar:

Av kalkylen framgår det att det sammanräknade stödelementet i det lån som har beviljats företaget är 120 000 euro. Således kan myndigheten inte bevilja företaget lån på ifrågavarande villkor eftersom stödtaket på 200 000 euro överskrids. Om det skulle vara fråga om ett företag som utför godstransporter på landsväg, skulle myndigheten i detta fall inte kunna beräkna stödelementet med hjälp av den förenklade beräkningsmetod som kommissionen fastställt, eftersom lånebeloppet överstiger 500 000 euro.

4.2.2 Beräkningen av beloppet av de minimis-stöd som beviljats i form av garantier

En garanti av en offentlig myndighet sammanhänger vanligtvis med ett lånearrangemang, där förmånstagaren är låntagaren, vars risk minskar på grund av garantin. I praktiken får låntagaren tack vare den offentliga sektorns lånegaranti en ränta på sitt lån som understiger marknadspriset eller möjlighet att ge mindre säkerheter. För beräkningen av stödbeloppet av de minimis-stöd som har beviljats i form av garantier finns tre alternativa metoder, som nedan presenteras närmare. En förutsättning för utnyttjandet av alla dessa beräkningsmetoder är att lånet inte heller för kreditgivaren får vara helt riskfritt – den offentliga sektorns garanti får täcka högst 80 procent av det totala lånebeloppet.¹⁹

Alternativ 1:

beräkning av garantins stödelement med hjälp av kommissionens garantiavgiftstabell (lämpar sig för beräkning av stödbeloppet i en garanti som har beviljats små och medelstora företag)

Stödelementet i en garanti som har beviljats ett litet eller medelstort företag kan lätt beräknas med utnyttjande av den garantiavgiftstabell som kommissionen publicerar (se bilaga 1). Av tabellen framgår de minsta möjliga garantiavgifterna (s.k. säkerhetsavgifter) enligt företagets kreditkvalitet. Avgifterna innehåller inte statligt stöd utan är helt marknadsmässiga. Om kreditbetyg saknas tillämpas på nystartade företag en årsavgift på minst 3,8 procent.²⁰ I praktiken kan talen i tabellen användas som referensvärden vid beräkningen av stödelementet i en garanti, när garantiavgiften är mindre än de angivna talen och innehåller således statligt stöd. Stödbeloppet beräknas då som skillnaden mellan avgiften i tabellen och den avgift som tas ut hos företaget. Om garantin gäller över ett år, diskonteras de årliga skillnaderna till värdet vid den tidpunkt då garantin beviljades (se närmare exempel 7).

Alternativ 2:

beräkning av garantins stödelement som ränteskillnad (lämpar sig för beräkning av stödbeloppet i garantier som har beviljats små och medelstora företag och stora företag)

I fråga om en individuell garanti kan stödbeloppet också beräknas som skillnaden mellan garantins marknadspris och det pris som faktiskt har betalats för den. Om motsvarande garanti inte kan fås på marknaden, kan stödandelen beräknas enligt samma principer som i stödkalkylen för lånet i exempel 8. I så fall utgörs det offentliga stödets andel av den ränteförman som låntagaren har fått med hjälp av garantin (minskad med eventuella garantiavgifter).

¹⁹ För ytterligare information se kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier. EUT 20.6.2008 C155. Om garantin täcker över 80 procent, kan stödet inte beviljas enligt de minimis-förordningen, utan det ska anmälas till kommissionen. I praktiken godkänner kommissionen en garantiandel som är större än så endast i exceptionella fall, t.ex. enligt SGEI-beslut. (2012/21/EU).

²⁰ Se avsnitt 3:3 i kommissionens tillkännagivande om garantier: denna avgift kan dock inte vara mindre än den avgift som ska tillämpas på företagets moderbolag.

Om marknadsröntan inte kan uppskattas, kan i beräkningen av stödelementet fortsättningsvis utnyttjas den basränta som kommissionen publicerar på sin webbplats, så att till basräntan adderas det risktillägg enligt företagets kreditvärdighet som anges i tabell 1. Stödelementet i garantier som sträcker sig över ett år får man genom att räkna ihop de årliga stödbeloppens nuvärden för hela lånetiden.

Alternativ 3:

beräkning av garantins stödelement med hjälp av maximal garantitid och -belopp (lämpar sig för beräkning av stödbeloppet i garantier som har beviljats små och medelstora företag och stora företag)

På samma sätt som i fråga om lån (se kapitel 4.2.1 ovan), kan stödelementet i garantierna bestämmas förenklat utan beräkningen av det aktuella värdet på basis av lånebeloppet och garantins varaktighet. Stödbeloppet anses vara maximibeloppet av de minimis-stöd, dvs. 200 000 euro, om garantitiden är fem år och det belopp för vilket garanti beviljats är 1 500 000 euro. På motsvarande sätt anses stödbeloppet vara 200 000 euro, om garantitiden är 10 år och det belopp för vilket garanti beviljats är 750 000 euro. Om garantin beviljas ett företag som utför godstransporter på landsväg, anses stödbeloppet vara 100 000 euro, om garantitiden är fem år och det belopp för vilket garanti beviljats är 750 000 euro. På motsvarande sätt anses stödbeloppet vara 100 000 euro, om garantitiden är 10 år och det belopp för vilket garanti beviljats är 375 000 euro.

Om det belopp för vilket garanti beviljats är lägre än de ovan nämnda summorna eller om garanti beviljas för en kortare period än fem respektive tio år, kan stödbeloppet beräknas som en relativ andel av de minimis-stödets maximibelopp 200 000 euro. Om det lånebelopp för vilket garanti beviljats är exempelvis 1,5 miljoner euro och lånetiden är endast ett år, är stödelementet i garantin 40 000 euro (200 000 euro dividerade med fem – se närmare exempel 8).

Exempel 9:

Stödmyndigheten planerar att för ett litet företag som inleder verksamhet garantera ett investeringslån, som uppgår till 1 000 000 euro. Garantiavgiften är 0,8 % och garantin täcker 80 % av lånebeloppet. Lånetiden är 5 år.

Hur beräknas det stödbelopp som ingår i garantin?

- 1) Om det är fråga om ett individuellt stöd till ett litet företag, beräknas stödelementet med utnyttjande av kommissionens garantiavgiftstabell (bilaga 1) på följande sätt:
  - a. Ta reda på referensavgiften för garantin: eftersom den av kommissionen fastställda marknadsmässiga garantiavgiften för ett nystartat företag är 3,8 procent, är företagets förmån i form av en lägre garantiavgift 3,0 procent per år.
  - b. Beräkna stödelementet: det därigenom erhållna årliga underskottet i garantiavgiften diskonteras till sitt värde vid tidpunkten för beviljande av stödet med utnyttjande av kommissionens gällande basränta (i exemplet 0,44 %), utökad med en marginal på 100 baspunkter, dvs. 1 %, som diskonteringsränta:

Garantins stödelement är således 69 648,72 euro.

År	Beräkningen av stödelementet	Stödelement totalt / euro
1:a året	$(0,8 * 1\,000\,000 * 0,03) / 1,0144$	23 659,31 €
2:a året	$(0,8 * 800\,000 * 0,03) / 1,0144^2$	18 658,76 €
3:a året	$(0,8 * 600\,000 * 0,03) / 1,0144^3$	13 795,42 €
4:a året	$(0,8 * 400\,000 * 0,03) / 1,0144^4$	9 066,39 €
5:a året	$(0,8 * 200\,000 * 0,03) / 1,0144^5$	4 468,84 €
Lånestöd totalt		69 648,72 €

- 2) Alternativt kan stödelementet i de garantier som beviljats små och medelstora och stora företag beräknas med en förenklad beräkningsmetod utan beräkning av det aktuella värdet på basis av det garanterade lånebeloppet och garantitiden. En förutsättning är att garantin täcker högst 80 % av lånet och att det garanterade beloppet är högst 1 500 000 euro och garantitiden är fem år eller det garanterade beloppet är högst 750 000 euro och garantitiden tio år. Garantins bruttobidrag ekvivalent räknas fram som en motsvarande relativ andel av maximibeloppet 200 000 euro med hjälp av följande formel:

$$\frac{\text{Garanterat lånebel.}}{1\,500\,000} \times \frac{\text{Lånetid}}{5} \times 200\,000$$
$$\rightarrow \frac{800\,000}{1\,500\,000} \times \frac{5}{5} \times 200\,000 = 106\,666,66$$

Garantins stödelement är således 106 666,66 euro.

Obs! I fråga om företag som utför godstransporter på landsväg räknas lånets bruttobidragsekvivalent fram som en motsvarande relativ andel av maximibeloppet 100 000 euro med hjälp av följande formel:

$$\frac{\text{Garanterat lånebelopp}}{750\,000} \times \frac{\text{Lånetid}}{5} \times 100\,000$$

Om det skulle handla om ett företag som utför varutransporter på landsväg, skulle myndigheten i detta exempelfall inte kunna beräkna stödelementet med hjälp av kommissionens förenklade beräkningsmetod, eftersom det garanterade lånebeloppet överskrider 750 000 euro.

4.2.3 Beräkningen av de minimis-stöd som beviljats i form av kapitaltillskott och riskfinansiering

Kapitaltillskott, riskkapitalinvesteringar och riskfinansiering i form av eget kapital räknas i sin helhet som de minimis-stöd, eftersom det inte på samma sätt som ovan i fråga om lån och garantier är möjligt att på förhand beräkna det stödelement som ingår i dem utan att göra en exakt riskbedömning. Om myndigheten riktar en kapitalinvestering på t.ex. 200 000 euro till ett företag, kan företaget följande gång beviljas stöd enligt de minimis-regeln först under det tredje beskattningsåret efter den dag stödet beviljades.

4.2.4 Beräkningen av stödbeloppet i vissa speciella fall

Den allmänna utgångspunkten vid granskningen av kumuleringen av de minimis-stöd är att stödbeloppet räknas under en period av tre beskattningsår på den slutliga stödmottagarens nivå. Ur den beviljande myndighetens synvinkel kan övervakningen av att det maximala stöd-taket inte överskrids bli svårare på grund av företagsarrangemang som hör till den normala verksamheten på marknaden, t.ex. fusioner, företagsförvärv, nedläggning och uppsplittring av företag. I sådana fall följs följande regler.

I fråga om företagsförvärv eller fusioner är grundregeln att de minimis-kvoten för de företag som är föremål för ett företagsarrangemang inte ”nollställs”, utan att de minimis-stöd som företagen fått före fusionen eller företagsförvärvet tas i beaktande när nytt de minimis-stöd beviljas. Om det sammanlagda stödet för de företag som är föremål för företagsarrangemang överskrider 200 000 euro, kan något nytt stöd inte beviljas enligt de minimis-förordningen.

Om ett företag delas upp i två eller flera företag hänförs det beviljade de minimis-stödet på motsvarande sätt till det företag som fått nytta av stödet. Med företag som fått nytta av stödet avses den part som efter uppsplittringen av företaget svarar för den verksamhet till vilken de minimis-stödet användes. Om det inte är möjligt att hänföra stödet till någon verksamhet (t.ex. om stödet beviljades för driftskapitalbehov) ska stödet boniteras för de nya företag som upp-kommit till följd av uppsplittringen i förhållande till bokföringsvärdet av företagens kapital.

5 Hur beviljas de minimis-stöd i praktiken?

Beviljandet av de minimis-stöd förutsätter att stödmyndigheten innan stödbeslutet fattas samt därefter iakttar följande kontrollförfaranden:

1. **Myndigheten ska innan stödet beviljas utreda om företaget har fått något annat de minimisstöd** under det berörda beskattningsåret eller under de två föregående beskattningsåren.

Utredningen ska begäras hos stödsökanden i skriftlig eller elektronisk form. När det totala stödbeloppet granskas beaktas alla de minimis-stöd som företaget fått av olika stödmyndigheter.

Nytt de minimis-stöd kan beviljas först när denna utredning har gjorts. Om stödmyndigheten efter utredningen märker att ett nytt stödbeslut innebär att stödtaket på 200 000 euro överskrids, kan stöd inte beviljas i enlighet med de minimis-förordningen. Fram till dess att stöd beviljas kan företaget föreslå en rättelse i stödansökan så att den ansökta finansieringen minskas eller att man helt eller delvis avstår från redan erhållna stöd för att maximibeloppet inte ska överskridas.²¹ Om det inte går att minska stödbeloppet så att det motsvarar de minimis-kvoten, kan stödmyndigheten utreda om stödet kan beviljas enligt den allmänna gruppundantagsförordningen för statligt stöd eller genom förhandsanmälningsförfarande (se figur 1 ovan).

Om företaget för samma kostnader också får något annat statligt stöd än de minimis-stöd, är det nödvändigt att säkerställa att beviljandet av de minimis-stöd inte leder till att det stödtak som i reglerna om statligt stöd har bestämts för detta andra stöd överskrids.

2. **Beslutet om de minimis-stöd²² fattas alltid separat för varje företag.**

I stödbeslutet eller i ett annat dokument som gäller stödet (t.ex. hyresavtal) ska företaget skriftligen meddelas följande

- a. Att det är fråga om de minimis-stöd
- b. Beloppet av det stöd som beviljas uttryckt som bruttobidragsekvivalent (stödbeloppet har beräknats enligt de beräkningsprinciper som beskrivs ovan)
- c. En direkt hänvisning till de minimis-förordningen, förordningens fullständiga namn och uppgift om när förordningen har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. Hänvisningen kan t.ex. vara som följer:

²¹ Se beslut C-608/19 INAIL.

²² Om projektet är mindre än planerat och de minimis-stödet betalas till ett mindre belopp än vad som avsetts, kan den myndighet som beviljar stödet fatta ett ändringsbeslut om de minimis-stöd för företaget. På så sätt vet företaget vid en senare förfrågan till stödmyndigheten hur mycket de minimis-stöd företaget fått. Se beslut C-608/19 INAIL.

”Stödet, vars belopp är X euro, beviljas som stöd av mindre betydelse, det vill säga s.k. de minimis-stöd. Vid beviljande av stöd följs kommissionens förordning (EU) 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget på stöd av mindre betydelse. (Publicerad i EUT nr L 352, 24.12.2013).”

3. Efter stödbeslutet ska den myndighet som har beviljat de minimis-stöd **samla ihop, spara och bevara alla uppgifter och dokument som gäller tillämpningen av de minimis-förordningen i tio skatteår** räknat från den dag stödet beviljades. De bevarade dokumenten ska innehålla alla uppgifter för att visa att kraven i de minimis-förordningen har uppfyllts.

5.1 Kontroll av de minimis-stöd och rättsskyddet för konkurrenterna till företag som fått stöd

I Finland finns inte något koncentrerat kontrollsystem för de minimis-stöden, utan stödmottagaren ska vid tillfrågan meddela de stödbeviljande myndigheterna hur mycket som tidigare har beviljats i de minimis-stöd. Om stödmyndigheten medvetet eller omedvetet beviljar stöd mot de minimis-regelns principer (stödbeloppet har inte granskats, stödet överstiger den tillåtna gränsen, stödmottagaren informeras inte om de minimis-stödets belopp osv.), är det i princip fråga om ett ur statsstödsreglernas synvinkel olagligt stöd. Om kommissionen misstänker sådant missbruk i samband med ett de minimis-stöd, har den rätt att få till sitt förfogande alla dokument i anslutning till stödbeslutet inom ramen för den tioåriga förvaringstiden. I praktiken kontaktar kommissionen arbets- och näringsministeriet, som i egenskap av samordnande myndighet för frågor som gäller statligt stöd sänder förfrågan vidare till den myndighet som har beviljat stödet.

Konkurrenterna till de företag som har fått stöd har rätt att antingen lämna in klagomål till Europeiska kommissionen om ett förmodat olagligt stöd eller föra saken till en nationell domstol. Fastän de nationella domstolarna inte har behörighet att bedöma stödets förenlighet med den inre marknaden, ska de ändå säkerställa att anmälningsförfarandet för stöden har varit korrekt. Om anmälningsförfarandet har försummats, ska kommissionen eller den nationella domstolen i regel bestämma att det olagliga stödet återkrävs med ränta. Om kommissionen i efterhand godkänner ett olagligt beviljat stöd är stödmottagaren skyldig att betala ränta för den tid regelstridigheten har varat. För kommissionens befogenheter i återkravsfall ska en återkravstid på tio år gälla.

Trots att den myndighet som beviljar stöd är skyldig att beakta EU:s regler om statligt stöd, ska även det företag som får stöd säkerställa att det stöd som myndigheten beviljat är förenligt med EU:s regler om statligt stöd. Enligt huvudregeln berättigar ett olagligen beviljat stöd inte till skadestånd, eftersom företagen oavsett storlek ska vara medvetna om de förpliktelser statsstödsreglerna medför. Ett olagligt stöd kan också överföras på en ny ägare till följd av företagsköp.²³

²³ Stödet återkrävs i regel av ett företag som de facto har dragit nytta av stödet. Se närmare kommissionens meddelande (2019/C 247/01), punkterna 26-62.

5.2 Kumulering av de minimis-stöd

Regeln för företagsspecifik kumulering:

De minimis-stöden är företagsspecifika och de kumuleras endast med andra de minimis-stöd. Om myndigheten med iakttagande av ovan beskrivna förfaranden har säkerställt att det totala beloppet av de minimis-stöden inte överstiger 200 000 euro, är det möjligt att bevilja stöd. Om det sammanlagda beloppet av beviljat stöd överstiger 200 000 euro, kan de minimis-stöd inte beviljas ens till den del stödet inte överskrider stödtaket.²⁴

Regel för projektspecifik kumulering:

Stöd som beviljats enligt stödordningar som kommissionen har godkänt och enligt gruppundantagsförordningen påverkar inte de minimis-kvoten 200 000 euro. Däremot kan de minimis-stöd inte beviljas för samma stödberättigande kostnader, om det leder till att de projektspecifika högsta tillåtna stödnivåerna som fastställts i kommissionens beslut om godkännande av stödet eller i gruppundantagsförordningen överskrids. Eftersom ett företag emellertid ofta har flera projekt på gång, utgör uppnåendet av stödnivån inom ett projektområde inget hinder för beviljande av de minimis-stöd för kostnaderna för ett annat projekt.

Exempel 10:

	Projekt 1	Projekt 2
Högsta tillåtna stödnivå enligt reglerna om statligt stöd (stödbelopp per projektets stödberättigande kostnader)	30 %	30 %
Projektets storlek/ värde	1 MN EURO	1 MN EURO
Ofentlig projektfinansiering (NTM-centralen)	0,3 MN EURO	0
Projektets faktiska stödnivå	30 %	0

Kan företaget beviljas de minimis-stöd, när företaget meddelar att det inte alls har fått de minimis-stöd under en period på tre år?

²⁴ Enligt artikel 3.7 i de minimis-förordningen kan, om det relevanta taket överskrids på grund av att nytt stöd av mindre betydelse beviljas, inget av detta nya stöd omfattas av de minimis-förordningen. Således, om ett företag till exempel förra året fått 150 000 euro i stöd av mindre betydelse och i år beviljas 100 000 i stöd, gäller återkravplikten hela stödet på 100 000 euro, inte den del som överskrider det tillåtna maximibeloppet.

Svar:

Det offentliga stödet som har beviljats på projektnivå påverkar inte de minimis-kvoten, dvs. företaget kan fortfarande beviljas 200 000 euro i de minimis-baserat stöd, om det inte leder till att den projektspecifika högsta tillåtna nivån överskrids. I fråga om projekt 1 är stödkvoten redan fylld, dvs. för detta projekt kan de minimis-stöd inte längre beviljas. Däremot kan de minimis-stöd beviljas t.ex. för projekt 2 eller för någon annan verksamhet vid företaget.

5.3 EU:s strukturfondsmedel och de minimis-stöd

Om strukturfondsmedel från EU tillsammans med en nationell finansieringsandel som uppfyller kriterierna för statligt stöd kanaliseras till företagsprojekt, ska också den totala finansieringen följa EU:s regler om statligt stöd. T.ex. då de minimis-stöd beviljas beaktas den andel offentligt stöd som erhållits under tre beskattningsår samtidigt som ovan nämnda regler och förfaringsätt i samband med de minimis-stödet iakttas.

Eftersom företagen ofta beviljas stöd med strukturfondsmedel via förmedlande organisationer, ska den myndighet som fattar stödbeslutet utreda hur stödet fördelas mellan den förmedlande organisationen och de övriga företagen som får stöd (se också exempel 1). På motsvarande sätt är den som beviljar stöd också skyldig att kontrollera stödet, dvs. meddela stödbeloppet till stödmottagaren och spara dokumenten.

I alla situationer kanaliseras det offentliga stöd som har beviljats ur strukturfonderna dock inte nödvändigtvis vidare. Då uppskattas det beviljade stödet ur de minimis-synvinkel endast på förmedlarorganisationens nivå.

” Ett företag som får stöd bör säkerställa att stöd som beviljats av myndigheterna är förenligt med EU:s regler om statligt stöd.

6 Alternativa sätt att bevilja statligt stöd: gruppundantagsförordning och förhandsanmälningsförfarande

Om en stödåtgärd som myndigheten har förberett inte kan beviljas inom ramen för de minimis-förordningen (kvoten för de minimis-stöd räcker inte till, åtgärden hör inte till förordningens tillämpningsområde), ska stödet anmälas till kommissionen eller beviljas genom ett förfarande enligt gruppundantagsförordningen (se figur 1).

Tillämpningsområdet för gruppundantagsförordningen (651/2014), som trädde i kraft år 2014, utvidgades med en ny förordning som utfärdades i juni 2017 (2017/1684) och i juni 2021 (2021/1237). Enligt den allmänna gruppundantagsförordningen är följande stödåtgärder undantagna från förhandsanmälningskyldigheten:

- regionalstöd;
- investeringsstöd, verksamhetsstöd och stöd till små och medelstora företag;
- stöd till miljöskydd;
- stöd till forskning, utveckling och innovation;
- stöd till utbildning;
- stöd för rekrytering och anställning av arbetstagare med sämre förutsättningar och arbetstagare med funktionshinder;
- stöd för att avhjälpa skador som orsakats av vissa naturkatastrofer;
- socialt stöd för transport för personer bosatta i avlägsna områden;
- stöd till bredbandsinfrastruktur;
- stöd till kultur och bevarande av kulturarvet;
- stöd till idrottsinfrastruktur och multifunktionell rekreationsinfrastruktur;
- stöd till lokal infrastruktur;
- stöd till regionala flygplatser;
- stöd till hamnar;
- stöd till europeiska projekt för territoriellt samarbete; och
- stöd i anslutning till finansiella produkter som stöds av InvestEU-fonden.

Om en planerad stödåtgärd hör till någon av dessa grupper samt uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i gruppundantagsförordningen, ska stödmyndigheten i efterhand (inom 20 arbetsdagar) rapportera till kommissionen om ibruktagandet av stödet. Om stödet inte uppfyller förutsättningarna i gruppundantagsförordningen, ska kommissionen underrättas om stödet på förhand enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget och de närmare bestämmelser som gäller procedurer.

Kommissionen prövar huruvida stöd som omfattas av skyldigheten att förhandsanmäla vanligtvis med stöd av de regler som kommissionen utfärdat om statligt stöd (riktlinjer

och ramverk). Om en stödåtgärd inte omfattas av tillämpningsområdet för kommissionens bestämmelser, kan godtagbarheten prövas även direkt med stöd av fördraget. I processen för förhandsanmälan utreder kommissionen om statsstödet har en uppmuntrande effekt, om det riktar till ett mål som är förenligt med EU:s gemensamma intresse och om det fyller en brist på marknaden. Vidare ska stödet vara proportionerligt och ändamålsenligt, om det får inte påverka konkurrensen på ett sätt som inte är förenligt med det gemensamma intresset. Myndigheterna ska också förbinda sig att på sina webbplatser publicera uppgifter om stöd som överskrider en halv miljon euro.

Förhandsanmälan och anmälan i efterhand enligt gruppundantagsförordningen sänds till kommissionen via systemet för anmälan av statligt stöd (i det s.k. SANI-systemet) på ett elektroniskt standardformulär. I Finland ansvarar arbets- och näringsministeriets konkurrensteam för anvisningarna och samordningen av anmälningsprocessen. Den myndighet som planerar stödåtgärden bör kontakta teamet i god tid innan stödet beviljas. Dessutom bör myndigheten vara beredd på att behandlingen av förhandsanmälda stödåtgärder i kommissionen vanligtvis tar vanligtvis minst sex månader, även om man i vissa situationer till exempel vid en ändring som ska göras i ett befintligt stöd, åtgärder som grundar sig på kommissionens riktlinjer eller etablerad avgörandepraxis – kan få ett godkännande snabbare.

” Anmälan om statsstöd lämnas till kommissionen på en standardblankett via arbets- och näringsministeriets elektroniska anmälningsystem.

Mer information på adressen www.tem.fi/sv/eu-regler-om-statligt-stod

Bilaga 1

Marknadsmässiga garantiavgifter (säkerhetsavgifter) för beräkning av stödelementen i garantier för små och medelstora företag

Kreditkvalitet 1	Standard & Poor's	Fitch	Moody's	Årlig säkerhetsavgift
Högsta kvaliteta	AAA	AAA	AAA	0,4 %
Mycket stark betalningskapacitet	AA + AA AA-	AA + AA AA-	Aa 1 Aa 2 Aa 3	0,4 %
Stark betalningskapacitet	AA + AA AA-	AA + AA AA-	A 1 A 2 A 3	0,55 %
Tillräcklig betalningskapacitet	BBB+ BBB BBB	BBB + BBB- BBB	Baa1 Baa 2 Baa 3	0,8 %
Betalningskapaciteten sårbar för negativa omständigheter	BB+ BB	BB + B +	Ba 1 Ba 2	2,0 %
	BB - B	BB - B +	Ba 3 B 1	3,8 %
Betalningskapaciteten försvagas sannolikt av negativa omständigheter	B B -	B B -	B 2 B 3	6,3 %
Betalningskapaciteten är beroende av fortsatt gynnsamma omständigheter	CCC + CCC CCC - CC	CCC + CCC CCC - CC C	Caa 1 Caa 2 Caa 3	Ingen årlig säkerhetsavgift avgift är möjlig
Saknar helt eller nästan helt betalningsförmåga	SD D	DDD DD D	Ca C	Ingen årlig säkerhetsavgift avgift är möjlig

Bilaga 2

Begrepp som används i guiden

Bruttobidragsekvivalent (BBE)

Om de minimis-stöd betalas ut i flera poster eller beviljas i någon annan form än som bidrag, anges stödbeloppet (värde) som en s.k. bruttobidragsekvivalent. Med detta avses stödbelopp som beräknas genom att stödposterna diskonteras till det värde som de hade vid tidpunkten för beviljande av stöd.

De minimis-stöd (s.k. stöd av mindre betydelse)

Stöd vars totala belopp understiger 200 000 euro under tre beskattningsår. Kommissionen har fastslagit att så små stöd inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna och varken snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen. Därför behöver de minimis-stöd inte anmälas till kommissionen på förhand (se anmälningsförfarande). Alla stöd som har beviljats av den offentliga sektorn beaktas när det totala stödbeloppet granskas.

Anmälningsförfarande

Kommissionens övervakning av statliga stöd baserar sig på ett s.k. anmälningsförfarande, enligt vilket medlemsstaterna i regel ska underrätta kommissionen om sina stödplaner innan stödet beviljas (artikel 108.3 i FEUF). Stödet får inte genomföras förrän kommissionen har godkänt det. Stöden anmäls på elektronisk väg via ett anmälningssystem som administreras av arbets- och näringsministeriet. De minimis-stödet av mindre betydelse är ett undantag från skyldigheten att underrätta kommissionen.

Allmänna (statliga) medel

För att uppfylla EU-rättens kriterium för statligt stöd (artikel 107.1 i FEUF) ska stödet härröra från "statliga medel". Som statliga medel betraktas i princip stöd som har beviljats ett företag av den offentliga sektorn, dvs. staten, en kommun, en samkommun eller vilken som helst annan offentlig aktör eller ett stöd som härrör sig från ett sådant stöd (t.ex. om stödet beviljas via ett offentligt företag).

Genomsynligt stöd

De minimis-regeln tillämpas endast på genomsynligt stöd. Detta betyder att stödbeloppet ska kunna beräknas på förhand så att ingen riskbedömning behöver göras. T.ex. ett stöd som beviljas i form av lån anses vara genomsynligt när stödbeloppet har beräknats på grundval av den marknadsränta som gäller när stödet beviljas. Däremot anses ett stöd som har beviljats i form av kapitaltillskott eller riskkapitalinvesteringar vara genomsynligt endast om det totala stödbelopp som har beviljats i form av investering/tillskott är högst 200 000 per företag.

Små och medelstora företag (SMF-företag)

Företag med färre än 250 anställda och en årlig omsättning på högst 50 miljoner euro eller en balansomslutning på högst 43 miljoner euro. Ett företag där minst 25 procent av kapitalet eller röstetalet innehas av ett eller flera offentliga samfund eller en eller flera offentliga inrättningar som verkar ensamma eller tillsammans anses inte vara ett SMF-företag. För närmare information om definitionen på SMF-företag, se bilaga I till den allmänna gruppundantagsförordningen (651/2014).

Basränta

En minimiränta som kommissionen fastställer och som används vid beräkningen av stödbeloppet (lån och garantier) samt fastställandet av marknadsmässigheten. Basräntan baserar sig på en 12 månaders utlåningsränta mellan bankerna, till vilken läggs en marginal på 60–1 000 baspunkter enligt låntagarens kreditvärdighet och säkerheter. När stödbeloppet beräknas används som diskonteringsränta basräntan utökad med 100 baspunkter. Kommissionen publicerar på sin webbplats den minimiränta som gäller Finland. Basräntan behöver inte utnyttjas som referens på lånets marknadsmässighet, om denna kan visas på något annat sätt.

Gruppundantagsförfarande

I den s.k. allmänna gruppundantagsförordningen (651/2014) har fastställts förutsättningarna för att vissa stödformer har undantagits från skyldigheten att göra en anmälan till kommissionen på förhand. Om stöd enligt gruppundantagsförordningen ska anmälan till kommissionen göras i efterhand inom 20 arbetsdagar efter beviljandet av stödet. Anmälan görs via arbets- och näringsministeriet.

Säkerhetsavgift

En referensavgift som beskriver marknadsmässigheten av de garantier som beviljas små och medelstora företag. Om den som beviljar en garanti för denna garanti tar ut minst den garantiavgift som kommissionen har fastställt i säkerhetstabellen (se bilaga 1 till guiden), är det inte fråga om statligt stöd. Avgifterna enligt tabellen kan också utnyttjas som referensvärden när stödbeloppet beräknas (genom att skillnaderna mellan marknadspriset och det pris som tagits ut diskonteras till nuläget). Säkerhetsavgifterna måste inte utnyttjas, om garantins marknadsmässighet kan visas på något annat sätt.

Selektivitet

En stödåtgärd är selektiv om den gäller ett visst företag, en viss produktion eller ett visst område. Ett stöd anses vara selektivt om myndigheten har prövningsrätt när det gäller beviljandet av stödet. Stödets selektivitet är ett kriterium för statligt stöd (artikel 107.1 i FEUF).

Storföretag

Storföretag är ett företag med fler än 250 anställda och en årlig omsättning på minst 50 miljoner euro eller en balansomslutning på minst 43 miljoner euro.

Ekonomisk verksamhet

Verksamhet där det är fråga om att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad. All offentlig finansiering av ekonomisk verksamhet omfattas av tillämpningsområdet för EU:s regler om statligt stöd (artikel 107.3 i FEUF) och den allmänna de minimis-förordningen (1407/2013), om alla andra kännetecken för statligt stöd uppfylls (stödet är selektivt, härstammar från allmänna/statliga medel och snedvrider eller hotar att snedvrیدا handeln och konkurrensen mellan EU:s medlemsstater).

Stödelement

Stödbelopp som anges före skatt eller andra avgifter. Om ett stöd beviljas i form av lån, beräknas stödelementet som ränteskillnaden mellan lånet till marknadspris och det understödda lånet (genom diskontering av den årliga ränteskillnaden till nuläget). På motsvarande sätt bestäms stödbeloppet i fråga om garantier i princip som skillnaden mellan garantiavgiften till marknadspris och den uttagna garantiavgiften.

Stödintensitet

Stödbeloppet i proportion till projektets stödberättigande kostnader. Kommissionen har utarbetat ett mångsidigt regelverk om tillåtna stödåtgärder (riktlinjer, meddelanden, förordningar, kommissionens beslut), där de största tillåtna projektspecifika stödnivåerna inom en viss sektor/ett visst område har bestämts. Om de minimis-stöd beviljas för ett projekt som det också beviljas stöd för enligt kommissionens riktlinjer eller beslut, får stödbeloppet inte överstiga den stödnivå som har bestämts i kommissionens riktlinjer/beslut.

Företag i svårigheter

Definitionen på företag i svårigheter i de minimis-förordningen avviker från den allmänna definitionen enligt EU:s regler om statligt stöd. Till skillnad från andra regler om statligt stöd tillåter de minimis-förordningen att stöd (exkl. lån och garantier) beviljas företag som är i svårigheter, om det inte är fråga om projekt som får ERUF-medfinansiering. Om de minimis-stöd beviljas i form av lån och garantier, ska man vid beviljande av stöd bedöma huruvida följande kännetecken uppfylls:

- 1) **för samtliga företags del:** har stödmottagaren försatts i konkurs eller företagssanering eller uppfyller kriterierna för sådant förfarande enligt finsk lagstiftning.
  - ➔ om kriterierna uppfylls, kan företaget inte beviljas de minimis-stöd i form av lån eller garantier. Eftersom företagssaneringsförfarandet i Finland avslutas av att ett saneringsprogram fastställs, kan man som utgångspunkt ta att ett företag som har ett fastställt saneringsprogram är inte ett företag i svårigheter, om det inte uppfyller de andra indikatorerna för företag i svårigheter enligt de minimis-förordningen.

2) **för stora företags del:** motsvarar stödmottagarens ekonomiska ställning minst kreditklassen B-

- ➔ om kreditklassen är lägre, anses företaget vara ett företag i svårigheter (även om det första kriteriet inte uppfylls), och det kan inte beviljas stöd i form av lån eller garantier inom ramen för de minimis-förordningen.

Företag

Enligt vedertagen praxis inom EU-rätten anses alla aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet vara företag. Med ekonomisk verksamhet avses försäljning av varor och tjänster på en viss marknad. Organisationens juridiska ställning (privat- eller offentligrättslig) har således ingen betydelse och det har inte heller någon betydelse om företaget är vinstsyftande eller ej. T.ex. verksamhet som bedrivs av organisationer inom tredje sektorn, forskningsorganisationer eller icke-vinstsyftande förmedlare av innovationer (t.ex. teknologicenter, företagskuvöser, handelskamrar) kan således höra till tillämpningsområdet för EU:s regler om statligt stöd.

Guide om de minimis-stöd

Denna broschyr ger myndigheter och beslutsfattare en översikt av EU:s regler för statligt stöd och särskilt beaktandet av de minimis-förordningen när företagsstöd ska beviljas.

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet